

Poproszę rachunek.

Il conto per favore.

Lezione 17, Tema: Il conto per favore.

Lekcja 17, Temat: Poproszę rachunek.

Buongiorno!

Witam Cię w kolejnej lekcji naszego kursu. Jak zwykle na początek sprawdzimy w jakim stopniu opanowałeś słownictwo i zagadnienia gramatyczne z ostatniej lekcji. Przetłumacz zdania:

1. Jaka jest dzisiaj pogoda?
2. Jutro będzie świeciło słońce.
3. W środę będzie padało.
4. Jest zimno i pada śnieg.
5. Dzisiaj jest piękna pogoda.

Teraz możemy już przystąpić do omawiania nowej partii materiału. Na dzisiejszym spotkaniu poznasz słownictwo związane z jedzeniem w restauracji. To bardzo ważne, bo kiedy będziesz we Włoszech z pewnością będziesz chciał spróbować pyszności jakie oferuje włoska kuchnia. Dowiesz się, jak zamówić stolik, jak wybierać potrawy i opłacić rachunek. W części gramatycznej zapoznam Cię z tzw. rodzajnikiem częściowym, który służy m.in. do określania części jakiejś całości. W takim razie zaczynamy!

Zanim wybierzesz się z rodziną lub przyjaciółmi do restauracji, powinieneś zadzwonić i zarezerwować stolik. Możesz wtedy powiedzieć:

"Vorrei prenotare un tavolo per cinque persone" - "Chciałbym zarezerwować stolik dla pięciu osób".

Vorrei prenotare un tavolo per cinque persone.

Chciałbym zarezerwować stolik dla pięciu osób.

persona (f.)

osoba

W tym zdaniu pojawia się formuła grzecznościowa, którą stosuje się w sytuacjach formalnych, prosząc kogoś o coś. Chodzi mianowicie o słowo "vorrei" - "chciałbym/chciałabym".

vorrei

chciałbym/chciałabym

Pojawił się też nowy czasownik:

"prenotare" - "zamawiać/rezerwować/bukować".

prenotare

zamawiać/rezerwować/bukować

Zapewne osoba odbierająca telefon zapyta, kiedy masz zamiar przyjść do restauracji. Powie więc:

"Per quando" - "Na kiedy?"

Per quando?

Na kiedy?

Odpowiemy jej, że np.:

"na środę wieczór" - "per mercoledì sera":

per mercoledì sera

na środę wieczór

Możesz też usłyszeć pytanie, na jakie nazwisko ma zostać wykonana rezerwacja. Brzmi ono następująco:

"A che nome?" (choć "nome" to tak naprawdę "imię" lub "nazwa", stosuje się to słowo do pytania o nazwisko):

A che nome?

Na jakie nazwisko?

nome (m.)

nazwa/imię

Kiedy już przyjdziecie do restauracji, kelner może spytać, czy dokonaliście wcześniej rezerwacji:

"Avete prenotato?" - "Czy dokonali Państwo rezerwacji?" (dosł. Czy dokonaliście rezerwacji?),

Avete prenotato?

Dokonaliście rezerwacji?

a po pozytywnej odpowiedzi wskaże Wam Wasz stolik, mówiąc:

"Ecco il vostro tavolo" - "Oto wasz stolik".

Ecco il vostro tavolo.

Oto wasz stolik.

ecco

oto

Kiedy już usadowicie się przy stole, potrzebne Wam będzie menu. Jeśli kelner sam go nie przyniesie, będziecie musieli o nie poprosić. Możesz wtedy powiedzieć:

"Ci porta il menù, per favore?" - "Czy może nam Pan/Pani łaskawie przynieść menu?"

Ci porta il menù, per favore?

Czy może nam Pan/Pani łaskawie przynieść menu?

lub "Mi porta il menù, per favore?" - "Czy może mi Pan/Pani łaskawie przynieść menu?"

Mi porta il menù, per favore?

Czy może mi Pan/Pani łaskawie przynieść menu?

per favore

proszę/łaskawie/przez grzeczność

favore (m.)

łaska/grzeczność/przystługa

"Per favore" to standardowy zwrot, który dodajemy na końcu zdania, jeżeli chcemy grzecznie sformułować naszą prośbę.

Po obejrzeniu menu będziecie musieli złożyć zamówienie. Po włosku "składać zamówienie" to "ordinare". Czasownik ten ma jednak wiele znaczeń i często oznacza również "porządkować/dawać rozkaz/zaordynować".

ordinare

składać zamówienie/porządkować/dawać rozkaz/zaordynować

Zanim przejdziemy do składania zamówienia, przyjrzyjmy się elementom, z jakich składa się tradycyjny włoski posiłek. Jest ich bardzo wiele, ale musisz wiedzieć, że Włosi bardzo lubią jeść w lokalach i spędzają tam długie godziny. Dlatego mają dość czasu, aby podolać tej gorze jedzenia :-) Zatem jako pierwsze podawane są przystawki, czyli "antipasti".

antipasto (m.)

przystawka

Zazwyczaj trzeba je zamówić z karty, ale czasami serwowane są przez restaurację gratis, jako przekąska do spożycia podczas składania zamówienia.

"Pierwsze danie" to po włosku "primo piatto",

primo piatto (m.)

pierwsze danie

piatto (m.)

danie/talerz/potrawa

a "drugie danie" to "secondo piatto".

secondo piatto (m.)

drugie danie

Na pierwsze danie Włosi zazwyczaj jedzą makaron - "pasta".

pasta (m.)

makaron

Co ciekawe, istnieje kilkadziesiąt rodzajów i kształtów makaronu, a każdy z nich podawany jest z odpowiednim sosem lub dodatkami!

Innym rodzajem pierwszego dania jest znana nam zupa, ale Włosi nie są jej wielkimi miłośnikami, dlatego zazwyczaj ogranicza się ona do zupy jarzynowej, zwanej "minestrone".

minestrone (m.)

zupa jarzynowa

Na drugie danie serwuje się zazwyczaj jakiś kawałek mięsa przyrządzony na różne sposoby, któremu towarzyszą jarzyny, czyli "contorno".

contorno (m.)

bukiet jarzyn

Na końcu oczywiście serwowany jest deser - zwany z francuskiego "dessert" (nieodmienny),

dessert (m.)

deser

albo bardziej po włosku "dolce", choć "dolce" to tak naprawdę "ciasto".

dolce (m.)

ciasto/deser

Aby ułatwić trawienie tych wszystkich potraw, często do deseru popijany jest jakiś likier - "liquore"

liquore (m.)

likier

lub kieliszek włoskiej wódki z winogron, zwanej "grappa".

grappa (f.)

wódka z winogron

Do jedzenia pijemy wodę lub wino - "vino".

vino (m.)

wino

Skoro wiesz już jak wyglądają poszczególne potrawy, możesz przystąpić do składania zamówienia. Do dyspozycji masz wiele zwrotów:

"Come antipasto prendo..." - "Na przystawkę wezmę..." (dosł. "Jako przystawkę biorę...")

Come antipasto prendo...

Na przystawkę wezmę...

"Di primo prendo..." - "Na pierwsze danie wezmę..."

Di primo prendo...

Na pierwsze danie wezmę...

"Per secondo vorrei..." - "Na drugie chciałbym/chciałabym..."

Per secondo vorrei...

Na drugie chciałbym...

"Con un contorno di..." - "Z bukietem jarzyn z..."

Con un contorno di...

Z bukietem jarzyn z...

"Da bere vorrei..." - "Do picia chciałbym/chciałabym..."

Da bere vorrei...

Do picia chciałbym/chciałabym...

Możesz też powiedzieć zwyczajnie "Vorrei...".

Jeśli nie będziesz do końca rozumiał z czego składa się potrawa lub jak jest przyrządzona, możesz poprosić o szczegóły, np.:

"C'è la carne dentro?" - "Czy w środku jest mięso?"

C'è la carne dentro?

Czy w środku jest mięso?

carne (f.)

mięso

"Com'è fatto...?" - "Jak jest zrobiony/a/e...?"

Com'è fatto...?

Jak jest zrobiony/a/e...?

"Come sono...? - "Jakie są... (jak smakują)?"

Come sono...?

Jakie są... (jak smakują...)?

Mimo iż kuchnia włoska jest świetna, czasami zdarzają się sytuacje, w których nie jesteśmy zadowoleni z realizacji zamówienia. Możesz wtedy złożyć reklamację, tłumacząc, że to, co masz na talerzu:

"È troppo..." - "Jest zbyt..."

troppo

zbyt/za dużo

"piccante" - "pikantny"

piccante

pikantny

albo "salato" - "słony".

salato

słony

"È poco..." - "Jest zbyt mało/niedostatecznie..."

poco

niedostatecznie/zbyt mało

"cotto" - "wysmażony"

cotto

usmażony/ugotowany

albo wręcz przeciwnie: "È al sangue" - "Jest krwisty".

È al sangue.

Jest krwisty.

sangue (m.)

krew

Miejmy jednak nadzieję, że takie sytuacje nie będą Ci się przytrafiały zbyt często i że zazwyczaj będziesz zadowolony z usług restauracji. Możesz wtedy pochwalić kuchnię, mówiąc:

"È squisito" - "Jest wyśmienite"

È squisito.

Jest wyśmienite.

albo: "È molto buono" - "Jest bardzo dobre".

È molto buono.

Jest bardzo dobre.

Na koniec uczytę musicie poprosić o rachunek. To właśnie zdanie z tematu naszej lekcji:

"Il conto per favore" - "Poproszę rachunek".

Il conto per favore.

Poproszę rachunek.

conto (m.)

rachunek/konto/obliczenie

Jeśli akurat nie będziesz miał gotówki, możesz zapytać:

"Posso pagare con la carta di credito?" - "Czy mogę zapłacić kartą kredytową?"

Posso pagare con la carta di credito?

Czy mogę zapłacić kartą kredytową?

carta di credito (f.)

karta kredytowa

carta (f.)

karta

credito (m.)

kredyt

Przebywając w restauracji możesz jeszcze potrzebować znajomości kilku rzeczowników:

cameriere/cameriera

kelner/kelnerka

tovaglia (f.)

obrús

cucchiaio (m.)

łyżka

cucchiaino (m.)

łyżeczka

forchetta (f.)

widelec

coltello (m.)

nóż

piatto (m.)

talerz

bicchiere (m.)

szklanka/kieliszek

tovagliolo (m.)

serwetka

Przejdźmy teraz do części gramatycznej. Będziemy dzisiaj omawiać ostatni z rodzajników - rodzajnik częściowy, czyli *Articolo partitivo*.

Articolo partitivo

Rodzajnik określony

partitivo

częstkowy

Jest to rodzajnik, który ma dwa zastosowania. Jak już wspomniałam na wstępie lekcji, pierwszym z nich jest określanie rzeczowników, które stanowią część jakiejś całości lub rzeczowników niepoliczalnych, a drugie zastosowanie *Articolo partitivo* to wypełnienie "luki" jaka istnieje w rodzajniku nieokreślonym i funkcjonowanie jako jego liczba mnoga. Ale od początku:

Articolo partitivo to tak naprawdę nic innego, jak połączenie przyimka "di" z odpowiednim rodzajnikiem określonym, przynależącym do rzeczownika (jeśli nie pamiętasz tych połączeń,

sprawdź tabelkę zamieszczoną w 12. lekcji pierwszej części kursu). Przyjrzyj się zatem przykładom:

"**del sale**" - "sól" to rzeczownik niepoliczalny, czyli taki, który nie posiada liczby mnogiej, bo nie da się jej policzyć. Dlatego, jeśli nie chcemy mówić ogólnie o soli, ale chcemy powiedzieć np. "poproszę soli", zastosujemy właśnie *Articolo partitivo*. Porównaj:

"Vorrei **del sale**" - "Chciałbym soli" (trochę) i "**Il sale fa male**" - "Sól szkodzi" (ogólnie).

fare male

szkodzić/boleć

Synonimem rodzajnika cząstkowego w tym zastosowaniu jest słowo "un po' (di)" - "trochę (czegoś)",

un po' (di)

trochę (czegoś)

czyli "**del sale**" = "**un po' di sale**".

Przeanalizujmy jeszcze jeden przykład. "Cukier" to po włosku "zucchero",

zucchero (m.)

cukier

"kupować" to "comprare",

comprare

kupować

zatem "Kupiłem trochę cukru" to "Ho comprato **dello** zucchero" lub "Ho comprato **un po' di** zucchero".

Przejdźmy do drugiego zastosowania *Articolo partitivo*. Zapewne pamiętasz, że rodzajnik nieokreślony nie posiada liczby mnogiej i że rzeczowniki nieokreślone w liczbie mnogiej po prostu go nie posiadają. Czasami jednak w funkcji liczby mnogiej *Articolo indeterminativo* stosowany jest właśnie rodzajnik cząstkowy. Skoro mówimy o liczbie mnogiej, to warunkiem jest, aby rzeczowniki te były policzalne. *Articolo partitivo* oznacza wtedy tyle, co "jakiś/kilka". Spójrz na przykłady:

"**dei ragazzi**" to "jacyś chłopcy" lub "kilku chłopców",

"**delle** amiche" to "jakieś przyjaciółki" lub "kilka przyjaciółek".

"Ho visto dei ragazzi" - "Widziałem jakichś/kilku chłopców".

Ho visto dei ragazzi.

Widziałem jakichś/kilku chłopców.

"Ho visto i ragazzi" - "Widziałem (wiadomych) chłopców".

Ho visto i ragazzi.

Widziałem (wiadomych) chłopców.

Mam nadzieję, że to jest jasne? Jeśli tak, powtórzmy wiadomości z tej lekcji.

1. Co powiesz, żeby poprosić o menu w restauracji?
2. Co powiesz, żeby zarezerwować stolik?
3. A żeby zamówić pierwsze danie?
4. Co powiesz natomiast, aby poskarżyć się, że jedzenie jest za słone?
5. A jak poprosisz o rachunek?

To już wszystko w tej lekcji. Nie zapomnij o wykonaniu ćwiczeń i do zobaczenia na następnym spotkaniu!

Ci vediamo!

Ania

Ściąga

Al ristorante - W restauracji

Vorrei prenotare un tavolo per cinque persone.	Chciałbym zarezerwować stół dla pięciu osób.
Per quando?	Na kiedy?
A che nome?	Na jakie nazwisko?
Avete prenotato?	Dokonałiście rezerwacji?
Ecco il vostro tavolo.	Oto wasz stół.
Ci porta il menù, per favore?	Czy może nam Pan/Pani łaskawie przynieść menu?
Mi porta il menù, per favore?	Czy może mi Pan/Pani łaskawie przynieść menu?
Come antipasto prendo...	Na przystawkę wezmę...
Di primo prendo...	Na pierwsze danie wezmę...
Per secondo vorrei...	Na drugie chciałbym...
Con un contorno di...	Z bukietem jarzyn z...
Da bere vorrei...	Do picia chciałbym/chciałabym...
C'è la carne dentro?	Czy w środku jest mięso?
Com'è fatto...?	Jak jest zrobiony/a/e...?
Come sono...?	Jakie są... (jak smakują...)?
È al sangue.	Jest krwisty.
È squisito.	Jest wyśmienite.
È molto buono.	Jest bardzo dobre.
Il conto per favore.	Poproszę rachunek.
Posso pagare con la carta di credito?	Czy mogę zapłacić kartą kredytową?

antipasto (m.)	przystawka
primo piatto (m.)	pierwsze danie
piatto (m.)	danie/talerz/potrawa
secondo piatto (m.)	drugie danie
pasta (m.)	makaron

minestrone (m.)	zupa jarzynowa
contorno (m.)	bukiet jarzyn
dessert (m.)	deser
dolce (m.)	ciasto/deser
liquore (m.)	likier
grappa (f.)	wódka z winogron
vino (m.)	wino

tovaglia (f.)	obrus
cucchiaio (m.)	łyżka
cucchiaino (m.)	łyżeczka
forchetta (f.)	widelec
coltello (m.)	nóż
piatto (m.)	talerz
bicchiere (m.)	szklanka/kieliszek
tovagliolo (m.)	serwetka

piccante	pikantny
salato	słony
cotto	usmażony/ugotowany

ordinare	składać zamówienie/porządkować/dawać rozkaz/zaordynować
-----------------	---

Altro - Inne

persona (f.)	osoba
vorrei	chciałbym/chciałabym
prenotare	zamawiać/rezerwować/bukować
ecco	oto

nome (m.)	nazwa/imię
per favore	proszę/łaskawie/przez grzeczność
favore (m.)	łaska/grzeczność/przystługa
troppo	zbyt/za dużo
poco	niedostatecznie/zbyt mało
conto (m.)	rachunek/konto/obliczenie
sangue (m.)	rew
carta (f.)	karta
credito (m.)	kredyt
partitivo	cząstkowy
fare male	szkodzić/boleć
un po' (di)	trochę (czegoś)
zucchero (m.)	cukier
comprare	kupować